

TEMA 1: VIDA DE WAGNER, BIOGRAFIA, ANÈCDOTES

**TÍTOL: DATES, ACTES DESTACATS I ANECDOTARI DE
RICHARD WAGNER. (PRIMERA PART)**

AUTOR: *Associació Wagneriana de Barcelona*

A continuació referim breument, les anècdotes i dades més significatives de la vida de Wagner. Un resum que demostra els contratemps i les desgràcies que va haver d'afrontar, les satisfaccions i els cops de sort que va tenir al llarg de la seva vida, els seus gustos i preferències que mostren la personalitat del mestre..

- 22 maig 1813 Richard Wagner neix a Leipzig , Regne de Saxònia.
- De 1822 a 1826, Wagner rep la influència de Weber. Weber era director de l'orquestra a Dresden i va visitar a vegades la casa de Wagner. El 'Freischütz' el va apassionar fins fora mida. Wagner tenia 9 anys quan va ser presentat a Weber. Assistir al 'Caçador Furtiu' de Weber i conèixer-lo personalment a casa seva va ser el primer fet fonamental en la seva vida. La seva obra i la seva mort quan Wagner té 13 anys (1826) (al costat de la novena de Beethoven) li decidiran a ser músic en comptes de dramaturg com havia intentat amb el seu 'Leubald' el 1826.
- El 23 febrer 1831 es matricula de Música a l'Universitat de Leipzig. "El meu somni daurat era interpretar al meu admirat Weber " , Richard Wagner (" La meva Vida "). - Destruïx la major part de la seva primera obra, Les 'Noces' en ser desaprovaada per la seva germana Rosalia, gran confident seva, per ser molt 'sagnant'.
- 1833 La seva primera ocupació artística: en el teatre de Würzburg. Després serà director musical a Magdeburg (1834-1836) i a Königsberg (1837). Aquests càrrecs li permeten estudiar obres com 'El Vampir' de Marschner i formar-se seriosament musicalment.

- 24 novembre 1836.- Matrimoni amb Minna Planer. En 1834, Wagner s'havia enamorat de l'actriu Christine Wilhelmine «Minna» Planer. Després del fracàs de 'La prohibició d'estimar', la parella es va traslladar a Königsberg on ella el va ajudar a trobar una feina en el teatre.

- Juny de 1837 nomenat Ka-pellmeister a Riga, allà va escriure el llibret i va compondre els dos primers actes de 'Rienzi' amb un estil grandios, seguint l'exemple de Spontini, en l'esperança de tenir accés a l'Òpera de París.

- 1839: Ofegats pels deutes, els esposos Wagner van abandonar Riga de manera furtiva per escapar dels seus creditors. Van haver de travessar la frontera entre Rússia i Prússia de forma molt perillosa. I després embarcar-se al vaixell 'Tetis', amb el resultat de la tempesta en la qual gairebé naufraga el vaixell, i el seu desembarcament a Noruega, d'aquesta accidentat viatge sortirà la idea del 'Vaixell Fantasma' i després del 'Holandès Errante'

- 1940, A París, per intentar fer-se un nom i el suport d'alguns cantants, compon sis 'lieder' en francès. No va tenir èxit. A París aquell mateix any escriu la seva novel·la (estil molt rar en Wagner) "Un pelegrinatge a Beethoven".

- Abril 1840, Wagner en la misèria, passant gana. I llavors el seu gos 'Robber' desapareix, potser perquè passa fam... el disgust és terrible, el busca. Un dia creu trobar-lo en els carrers de París, el gos el va reconèixer, es va acostar però després va fugir. Richard es va posar a córrer darrere seu, però no va aconseguir atrapar-lo. Wagner va escriure les seves misèries i la del gos en el seu relat novel·lat "Un músic a París".

- 1841 Venda per 500 francs del text del 'Vaixell Fantasma'. Comença immediatament a escriure i compondre 'L'Holandès Errant', l'acaba el 22 d'agost 1841, posa a la partitura al final: "Enmig de la misèria i les preocupacions". I el 20 novembre 1841 envia la nova partitura i text del 'Holandès Errant' a Alemanya

- 20 octubre 1842. Primer èxit operístic: Rienzi. La seva òpera Rienzi va ser acceptada per a la seva representació al Teatre de la Cort de Dresden (Hofoper) a l'Estat alemany de Saxònia. El 7 d'abril de 1842, es va traslladar a la ciutat, on es va estrenar l'òpera amb un èxit considerable el 20 d'octubre.

- 2 gener 1843 estrena a Dresden amb èxit una mica menor 'L'Holandès Errant'.

A 'Rienzi' el paper d'Adrià ho va representar la cantant i ídol com a artista de Wagner Wilhelmine Schöder Devrient, i a 'L'Holandès' el de Senta. Wilhelmine Schöder Devrient mor en 1860.

- 12 febrer 1843- El seu nomenament com a Director d'Orquestra de la Cort de Dresden. Encara que al principi es resisteix a acceptar el càrrec, el convenç la vídua de Weber que li suplica ho accepti doncs Weber havia ocupat aquest lloc.

"Pensi vostè -afegia- allò que hauré de comptar a Weber quan sigui arribada l'hora de reunir-me amb ell, i hagi de dir-li que l'obra a la qual amb tanta abnegació es va consagrar es troba completament abandonada; i pensi vostè com és el meu sofriment en veure a aquest gandul de Reissiger ocupant el càrrec que Weber va exercir amb tant empenta, i sentir les seves òperes cada any més indecorosament presentades ... Si vostè apreciava a Weber ha de vostè honorar la seva memòria prenent la seva successió i continuant la seva obra ".

- 14 de desembre 1844: Acompanya les restes de Weber portades des d'Anglaterra per ser dignament enterrat a Dresden. Wagner ha compost una petita marxa fúnebre inspirada en el 'Euryante' de Weber. Aquesta obra per a 80 instruments de vent, va acompanyar al fèretre pels carrers de Dresden en una processó de torxes.

Conté 2 motius trets del 'Euryanthe', una és la visió d'espectres de l'obertura i una altra la Cavatina de l'Acte II. I Wagner va donar a més el discurs

d'adéu a Weber al dia següent, component un cor 'a cappella' sobre un text del mateix Wagner, el dia de l'enterrament.

- 29 de juliol de 1846 a Graupe: Va ser una temporada idíl·lica de Wagner a Gross-Graupe. El lloc no està massa allunyat de Dresden. Wagner havia aconseguit de la seva direcció unes llargues vacances de tres mesos. En aquest temps va efectuar grans excursions per les muntanyes pel Porsberg o Suïssa saxona. Anava sempre amb el seu petit gos Peps.

- 7 gener 1849 és l'estrena a Berlín de 'L'Holandès Errant', i allà es troba amb Felix Mendelssohn. Wagner va tenir una gran desil·lusió amb Mendelssohn doncs aquest es va assignar una enorme quantitat de diners del pressupost real per a l'orquestra mentre que rebutjava un petit augment de sou demanat per Wagner per als músics més necessitats.

- 19 d'octubre de 1845. L'estrena de 'Tannhäuser' va tenir lloc a Dresden i el Diumenge de Rams de 1846 Wagner dirigeix per primera vegada la Novena Simfonia de Beethoven, per això va haver de barallar-se amb tota l'orquestra, ja que aquesta obra era molt poc considerada. Va ser un gran triomf.

- 30 d'abril 1849. El Rei de Saxònia dissol les cambres, i deixa en res la Constitució que s'havia adoptat el 28 de març. Wagner publica a primers de maig un text 'Projecte per a l'organització d'un Teatre Nacional en el Regne de Sajonia', que era la seva il·lusió davant del Teatre de Cort. Un altre text que va publicar "Com es comporten els esforços republicans pel que fa a les monarquies?" .Comença el període revolucionari a Dresden amb l'atac a l'Arsenal a la recerca d'armes. El 17 de maig, després de la derrota, es publica ordre de detenció per Wagner.

- 22 de maig 1849 amb Liszt es planifica la seva fugida a Suïssa mitjançant un passaport fals, amb la idea d'anar després a Paris. El 28 de maig arriba a Zuric.- Fracàs del destí de l'exili a Paris: Liszt ha proposat que s'exiliï a

Paris. Wagner va allà però no aconsegueix res i el 6 juliol 1849 torna a Zuric com a destinació fixa del seu exili.

- 1849 publica 'Art i Revolució i' L'obra d'art del futur '. Són la base del seu pensament artístic. Està preparant el seu cicle de l'Anell.

- Juny 1850: Amb Carl Ritter van al peu del Zermatt després de diversos dies d'excursió per senders sense ningú, després van a Thoune on arriba esgotat Wagner.

- 28 d'agost de 1850 - Primera representació del 'Lohengrin' a Weimar per Liszt el es un moment important de difusió de les seves obres. Wagner no pot assistir a l'estar prohibida la seva entrada a Alemanya. Aquesta difusió a Weimar permet que es representi de seguida 'L'holandès' a Zuric.

- 1851- Escriu una de les seves obres bàsiques: Òpera i drama .En aquest període de reflexió sobre les idees artístiques i estètiques. Abans en El seu gran amic el lloro Papo, un lloro blau que xiula temes wagnerians, mor uns dies abans d'acabar el seu llibre "Òpera i Drama". Des Zuric en aquest temps va a realitzar les grans marxes a l'alta muntanya als estius. L'any 1851 surt amb el seu amic Theodor Uhlig (que estava ja malalt de tuberculosi però no va voler deixar d'anar d'excursió) i recorren junts el petit país d'Appenzell, ascendeixen, no sense perill, el Säntis i arriben fins al llac dels quatre Cantons. Al principi, Karl Ritter està en el grup, però té vertigen i només Uhlig es manté bé fins al final.

- A finals de juliol 1851 torna de marxa per les muntanyes de la Suïssa central amb Uhlig. Des Brunnen (a la vora del llac dels quatre cantons) travessen la gola de Surenes i segueixen dies fins Amsteg, la vall de Maderane i veuen el massís Tödi, però estan extenuats i no poden travessar la gola Klausen. Malauradament Uhlig serà víctima poc després de la tuberculosi.

- 1852 el seu com-pany d'ex-cursions és el poeta Georg Herwegh. Travessen l'Ober-land de Berna, ascendeixen al Faulhorn, escapen a les allaus i a les esquerdes del Griegsletscher i finalment descendeixen a Somodossola per desembocar en el Llac Major. Les illes Borromées (són un grup de tres petites illes i dos illots a la part italiana del llac Maggiore) encanten a Wagner fins al punt que crida al seu costat telegràficament a Minna perquè tots dos gaudeixin junts de l'espectacle.

Va fins al Mont Blanc. Passant la muntanya de Simplon, descendeix el Valais i arriba a Chamonix. Des d'allà escala el Flégère, puja a la Mer de Glace a Chamonix, fins que finalment Minna pateix un esquinç, el que l'obliga a renunciar.

- Juliol 1853, al costat de Liszt i Georg Herwegh fan un llarg viatge muntanyenc a la zona dels Llacs dels Quatre Cantons, amb excursió a les glaceres, només amb Herwegh.

- 1854 Moment fonamental en aquest període de reflexió: el poeta i amic seu Georg Herwegh li va donar a conèixer les obres del filòsof Arthur Schopenhauer. Wagner el denominaria més tard com l'esdeveniment més important de la seva vida. Això malgrat que Schopenhauer va dir a Karl Ritter: "Jo admiro la forma com Wagner ha sabut apropar al nostre pla humà les ombres dels personatges llegendaris a Els Nibe-lungs. En resum: és un poeta, però no un músic ". Wagner no es va enfadar en absolut, va opinar que és millor que se l'ad-meti com a poeta que com a músic.

- 30 juny 1855: tournée del seu primer viatge a Londres per donar 8 concerts de la Societat Filharmònica de març a juny, i recuperar l'economia. El rep la Reina Victòria. El crític de fama James Davison li declara la guerra, és jueu i no perdona l'escrit de Wagner 'El Judaisme en la Música'. Fracàs econòmic però torna feliç de sortir d'allà, fart d'aquest ambient.

- Agost de 1857, quan els Wesendonck acaben d'instal·lar en la seva nova vila sobre turó verd de Zuric, molt a prop del "Asil". Oferiment del 'Asil' per Otto Wesendonck a Wagner. La Vila Wesendonck i la caseta de l'Asil estan

sobre el llac de Zuric, al barri de Enge, ara és propietat municipal i es coneix com Museu Rietberg. El magnífic parc és jardí públic, i l'edifici està ben conservat exteriorment, però no queda res de la decoració interior. En el seu parc hi ha un bust de Wagner regalat per Jürg Wille

- 17 de setembre 1857: 'entro en una nova vida' diu el mateix Wagner doncs lliura el poema del 'Tristany i Isolda' a Mathilde Wesendonck i li declara el seu amor. La composició té més o menys aquest calendari: D'octubre 1857 a abril 1858: Primer acte, compost a Zuric, casa dels Wesendonck. De maig 1858 a març 1859: segon acte, primer a Zuric i després ja a Venècia. D'abril 1859 a agost 1859: Tercer acte a Lucerna. La partitura es va editar ja corregida en 1860. Mentre planejava el seu 'Tristany i Isolda', Wagner va compondre els 'Wesendonck Lieder', cinc cançons (lied) per a veu i piano que adaptaven poemes de Mathilde.

- Desembre de 1857 a maig de 1858 Mathilde escriu poemes, que envia a Wagner a l'Asil, qui els compon la música i se'ls retorna en forma de líder gairebé immediatament. El 1 de desembre 1857 envia "L'Àngel" (Der Engel)". A continuació, el 4 de desembre, "Somnis" (Träume), que es farà servir més tard en el 'Tristán'. El 17 de desembre Wagner envia "Penes" (Schmerzen), sobre un altre poema d' Mathilde, un pressentiment del dolor que els espera.

Mathilde li envia el poema "Aturat" (Stehe Still) i finalment, el primer de maig 1858, l'últim text que completarà el cicle dels "Wesendonck Lieder" és "A l'hivernacle" (Im Treibhaus) que també tindrà ressonàncies en el 'Tristany'.

- 1858 - Va donar diversos concerts a Zuric en 1858, i va lluitar Wagner exigint a la Societat de Música un salari fix i contractes clars per a l'orquestra. Tota l'orquestra li ho va agrair sempre a Wagner

- 17 d'agost de 1858 - A continuació d'un incident provocat per la gelosia de Minna, Wagner es veu obligat a renunciar, a l'alberg (L'Asil) que li va proporcionar Otto Wesendonck al llac de Zuric. Ruptura amb Minna, que marxa a Dresden, i Wagner marxa amb destinació a Venècia per acabar 'Tristany'. Va

residir successivament a Venècia, Palau Giustiniani, del 30 agost 1858 al 24 de març de 1859, i a Lucerna, el 28 de març al 6 de setembre de 1859, on va compondre, respectivament, els actes 2n i 3r de Tristany i Isolda .

- Agost de 1858, Richard marxa en solitari a Venècia on acabarà el segon

acte de 'Tristany i Isolda' submergit en la tristesa i en la nostàlgia. La seva dona Minna va tornar a la seva Saxònia natal emportant-se els animals. Especialment a Flips, el gosset que Otto i Mathilde Wesendock van oferir als Wagner, molt semblant a Peps mort el 10 de juliol, per intentar fer-los oblidar a l'amic desaparegut.

- Mitjans de març 1860, l'Emperador Napoleó III de França va donar l'ordre de representar l'Òpera 'Tannhäuser', de la qual Wagner va modificar l'escena del Venusberg. El 28 gener 1861 acaba els canvis del 'Tannhäuser' per al Venusberg.

- Març 1860 va tenir lloc la trobada gràcies a un amic comú, Edmond Michotte, que va acompanyar a Wagner a casa de Rossini on aquest s'havia retirat. Estava Wagner a París preparant l'es-trena del 'Tannhäuser'. El llibre "La visita de Wagner a Rossini" d'Edmond Michotte mostra que va ser agradable i amable. Wagner no va veure més a Rossini. Vuit anys més tard, a la mort d'aquest, va escriure un petit record del mestre, que es va publicar al Allgemeine Zeitung, d'Augsburg, número del 17 desembre 1868. . És cert que Wagner havia escrit una crítica seriosa a 'Opera i Drama "sobre Rossini i la seva òpera. I a l'inrevés el mateix, Rossini criticava "la falta de melodia 'en Wagner. Per culminar només citar el que va dir Wagner segons el Diari de Còssima el març 1873, quan un amic li va criticar al compositor italià: "Per sobre de Rossini només hi ha Beethoven".

- 1860 Wagner agafa el tifus a París, extenuat pel treball del 'Tannhäuser'. Gairebé mor d'aquest tema, fins i tot es va arribar a anunciar la seva mort, el seu amic i metge Gasperini i Minna el cuiden i aconsegueix sortir

endavant després deliris, febres i esgotament total. Curiosament va resistir el Còlera sense agafar-lo malgrat estar dues vegades enmig d'una epidèmia, la primera a Brno, Txecoslovàquia, el 1832 i la segona a París 1849.

- 24 maig 1861: L'última representació del 'Tannhäuser' a l'òpera de París, amb absoluta baralla, crits, etc ... El Tannhäuser, estrenada gràcies als esforços de la princesa Paulina de Metternich no pot seguir en escena. Després de 164 assajos, no hi va haver més que 3 representacions entre el 13 i el 25.

- 22 maig 1862: 49è aniversari de Wagner, una gran festa en la qual li regalen una barca de sucre comandada per un cigne amb el cavaller Lohengrin en sucre a sobre, tot envoltat de roses. És a Maguncia. És un regal de Mathilde Maier, una gran admiradora.

- 1862: 13 anys després de la seva marxa de Dresden a l'exili podrà ja tornar a visitar la ciutat, està amnistiada de forma plena. Al març 1860 la amnistia que li van concedir era per a Alemanya menys Saxònia.

- Estiu 62: Les passejades pel Rin sota el clar de lluna, les excursions al Rolandseck o al Drachenfels. El matrimoni es va separar definitivament, encara que ell va continuar mantenint financerament Minna fins a la seva mort el 1866.

- Entre març i abril de 1863 dona sis concerts a Sant Petersburg i tres a Moscou, molt ben pagats. Coneix el pianista Anton Rubinstein, qui serà un amic fidel seu.

- 23 de març 1864: La ruïna de Penzing (un districte de Viena on vivia Wagner). Fugida de Viena. A causa de despeses Wagner firma uns crèdits a curt termini, no pot tornar-los i n'ha de demanar d'altres, es forma una pilota de deutes amb interessos usuraris. Confiava en uns concerts a Kíev que s'anul·len, i alguns amics que l'ajudaven tenen problemes i no poden fer-ho

més. Un cop més viu a l'extrem de la catàstrofe. Eduardo Liszt (oncle de Franz Liszt) li va indicar que havia de fugir de Viena per evitar la presó i denunciar fins i tot als usurers. Va fugir a Zuric i després a Stuttgart.

- Març 1864, El rei Lluís II de Baviera va accedir al tron a l'edat de divuit anys. El jove rei, que admirava les obres de Wagner des de la seva infància, envia al seu secretari Pfistermeister a cercar a Wagner per convidar al compositor a Munic. Li costa trobar un Wagner que s'amaga dels deutors. El 3 de maig 1864 va rebre a Stuttgart la invitació del rei de Baviera.

- 4 maig 1864: per fi Wagner es troba amb Lluís II de Baviera, que rep de tots els seus deutes i li ofereix asil i protecció. Wagner entusiasmat en extrem.

Queda en un estat d'excitació tal que demana a Büllow propagues el rumor que havia mort i així separar-se del tot del món excepte l'entorn de Luis II, una nova vida.

- 10 de Juny del 1865 es va estrenar Tristany i Isolda a Munic, dirigit per Hans von Büllow. És un gran èxit. El Rei i Wagner en total sintonia. Wagner abraça a l'escenari a 'Tristán', el tenor Ludwig Schnorr de 29 anys, que desgraciadament morirà tres setmanes després, el 21 de juliol. Després de la impressionant mort de Schnorr, el rei va posar a disposició de Wagner, en la idea que la natura ajudaria a calmar el dolor que li ha provocat la pèrdua d'aquest amic, el pavelló de caça real, en el Hochkopf dominant el Walchensee. Durant deu dies Wagner va ser d'excursions per les muntanyes Karwendel i Wetterstein.

- Juliol de 1865 Quan encara era a Munic, Wagner va començar, a petició del rei Ludwig, a dictar la seva autobiografia Mein Leben.

- 15 de Novembre 1865, a les set del matí, Wagner fa situar en cadascuna de les 4 torres de les cantonades del castell de Hohenschwangau, on aquesta Luis II dormint, als músics d'oboè del Regiment de Guàrdia, que

toquen primer el tema de l' 'despertar' del segon acte del Lohengrin, i acaben amb el tema del Grial.

- 6 de desembre 1865, A causa dels atacs de la premsa i les enveges de la Cort, pressionen Lluís II amb l'amenaça d'un cop de força si no expulsa de Munic a Wagner. se li anuncia aquesta decisió a Wagner.

- 10 desembre 1865, Wagner va abandonar Munic, per buscar en el sud de França un lloc on acabar 'Els Mestres Cantaires' i 'L'anell del Nibelung', però al no trobar la residència desitjada va decidir el 4 abril 1866 llogar una casa de camp a Tribschen, prop de Lucerna.

- 25 de gener 1866 Minna mor a Dresden. Wagner és a Marsella i s'assabenta tard per al funeral, però va a Dresden.

- 3 juliol 1866: Lluís II ha de combatre contra Bismark per estar Baviera aliada amb Àustria. Però la derrota aquest dia en Sadowa fa entrar a Baviera a la Confederació del Nord alemanya. No obstant això Lluís II està més interessat per estrenar quan sigui possible 'Els Mestres Cantaires' de Wagner.

- 9 octubre 1867, Liszt va a Tribschen, tracta de convèncer Wagner que la separació oficial de Büllow i Còssima es retardi uns mesos. Un escàndol afectaria al càrrec de Büllow a Munic, necessita un temps per a retirar-se d'aquest càrrec.

- 22 maig 1866, el Rei Lluís II, d'incògnit, visita Wagner a Tribschen durant dos dies. Li ofereix anar a viure a un dels seus castells però Wagner no accepta. L'amistat de tots dos segueix intacta. A Tribschen Wagner va acabar "Els Mestres Cantors". Va estar dos mesos sense poder compondre perquè un gos abandonat a què volia ajudar, li va mossegar i es va infectar la ferida.

- 21 de juny 1868, Es va estrenar Els Mestres Cantaires al Teatre de la Cort de Munic Va assistir Wagner al costat del Rei de Baviera a l'estrena, que va dirigir Bülow.

- 16 de novembre de 1868 Còssima von Bülow, filla de F. Liszt i Marie d'Agoult, s'havien reunit en diverses ocasions amb Wagner a Tribschen. Aquell dia va ser s'hi va instal·lar de forma definitiva.

- L'1 març 1869 va iniciar la composició de l'acte 3r de 'Sigfrid', i el 2 d'octubre la d 'El Crepuscle dels déus'. Dues noves amistats li sorgeixen a Tribschen: Nietzsche el va visitar el 17 de maig de 1869, i Judith Mendes, filla de Théophile Gautier, el 16 de juliol d'aquest mateix any.

- 6 juny 1869: Neix de Còssima Wagner l'únic fill de Wagner: Siegfried. Un cop més Wagner escriu: "Avui és el millor dia de la meua vida". Per aquella data, es reuneixen a Tribschen les 4 filles de Còssima i Bulow, Daniela, Blandine, Isolda, Eva més el nadó, Siegfried.

(Continuará)